

ljajo nove kmetijske šole; s posebno vneto pospešujejo, širijo in izoblikujejo kmetijske nadaljevalne šole in tečaje, ki v najoddaljenejši vasi pošiljajo pionirje kmetijskega napredka. V tisočih predavanjih in tečajih ter številnih strokovnih listih razširjajo najnovejše znanstvene pridobitve v prid kmetijstvu do zadnje vasi.

Cisto nove naloge so se kmetijskim zbornicam otvorile na področju direktnega pospeševanja kmetijskih panog kakor vinogradništva, sadjarstva, poljedelstva-živinoreje itd.

Seveda s povečano proizvodnjo še ni nič pomagano. Kmet lahko zvišuje proizvodnjo le, če mu je zasigurana tudi razpečava njegovih pridelkov. Pospeševanje razpečave ter organizacija vnovčevanja spada k najvažnejšim nalogam kmetijskih zbornic. Ravno v sedanjih dobah vstajajo kmetijskim zbornicam na tem pobočju popolnoma nove naloge. Vinarske in sadjarske izvozne zadruge, zadrugne mlekarne, žganjarne, vnovčevalnice za živino, standardizacija (izbira in določitev vrst) kmetijskih pridelkov, kakovostne znamke za domače kmetijske pridelke itd. spadajo tu sem. Važna je v tem oziru tudi carinska politika kmetijskih zbornic. Pri tem posvečajo kmetijske zbornice največjo pozornost pospeševanju kmetijskega združništva, ki je nujen predpogoj za uspešno razpečavo kmetijskih pridelkov.

Končamo z željo ki jo je tudi poudaril tajnik Marko Kranjc na občnem zboru Kmetijske zveze v Mariboru, da naša vlada čimprej izda moderen zakon o kmetijskih zbornicah, ki bo temeljil na načelu najširše direktne, tajne in proporcionalne volitve vseh upravičencev v kmetijske zbornice. V teh zbornicah naj imajo odločujočo besedo samo izvoljeni zastopniki; strokovnjakom-nameščencem naj pripada le posvetovalna beseda. Posameznim banovinskim zbornicam naj zakon daje možnost najširšega razmaha, da bo vsaka takšna zbornica zamogla vršiti svoje važne naloge v skladu s stanjem kmetijstva na svojem ozemlju.

Kmetijska podružnica za Maribor in okoliš.

Zadnjega novembra naznanjeno zborovanje se je radi preslabe udeležbe izjalovilo, kar je tem bolj obžalovati, ko je s tem odpadlo velepučno predavanje o sadjarstvu, ki bi ga bile pojasnjevale skioptične slike. To je treba obsojati z ozirom na predavatelja, ki se skrbno pripravlja, pa tudi z ozirom na predmet, o katerem bi bil pouk zelo potreben in zelo koristen. Več let se že je pogosto poudarjalo, da je sadjarstvo za nas največjega gospodarskega pomena, obenem pa tudi opozarjalo, da nam priroda nudi najugodnejše pogoje, toda da bo nam še se treba mnogo učiti, predno bomo znali te

prirodne ugodnosti sebi obrniti v čim največjo korist. Letošnje leto je menda vsakega kmetovalca uverilo, da utegne sadje zanj postati prvi vir dohodkov. Nimamo pa sadja samo mi, imajo ga tudi drugi, s katerimi bo na svetovnem trgu treba tekmovati. Iz tega sledi, da se resno začnemo učiti umnega sadjarstva.

V tem smislu se udom Kmetijski podružnice Maribor in okoliš naznanja, da ista prireja zopet predavanje o sadjarstvu v nedeljo dne 4. januarja v dvorani vinarske in sadjarske šole in sicer bo govoril znani strokovnjak gospod Franjo Aplenc o zimskih opravilih umnega sadjarja. Začetek ob 9. uri. Udje se pozivajo, da tokrat ne izostane nobeden! Pristop pa se bo dovolil tudi neudom.

Obenem se opozarja, da je prišel čas, ko je treba vplačati članarino za leto 1931. Ker se bo »Kmetovalec« povečal, znaša 30 Din. Sprejema se skladišču Kmetijske družbe (Meljska cesta 12), in v trgovini gospoda Franja Klanjška na Glavnem trgu.

*

Samski davek. Z novim letom 1931 se začne v naši državi pobirati davek za samce. Plačujejo ga samci, ločeni moške, ki ne skrbijo za ločeno ženo in otroke, ter vdovci brez otrok; in sicer samo v mestih, trgih in krajih, kjer je sedež sreskih načelstev, ne pa po deželi. Osebe v službenih odnošajih, katerih dohodki ne znašajo nad 2500 Din na mesec, 660 Din na teden ali 110 Din na dan, se oproščajo tega davka. Za plačevanje tega davka so torej potrebni trije pogoji: 1. Da stanuje prizadeta oseba v mestu ali trgu. 2. Da je dovršila 30. leto in ni prekoračila 60. leta svoje starosti. 3. Da je prizadeta oseba dolžna plačevati katerokoli obliko neposrednega davka, oziroma da prejema v kraju svojega bivališča tantjeme ali nagrade. Sodi se, da je po naših mestih in trgih 90.000 samcev nad 30 let starosti, ki bodo plačevali ta davek.

Rjavenje novega vina. Popravek: V zadnji, 52. številki, od 24. dec. 1930 so napačno tiskane sledeče številke in se s tem popravijo na sledeče: »V hektolitr vina imamo 100.000 kubič. centimetrov vsebine. Ako torej računamo na 100 litrov vina 10 gramov gelatine, potem je to razmerje 1:10.000, oziroma 10.100.000, ker računamo 10 gramov na 100.000 kubičnih centimetrov, zato treba za predposkuse na malem razredčeno raztopino 1.10.000, katera sledi iz enega kubičnega centimetra 1% tekočine na liter vina, oziroma 1000 ccm vina.« — V predzadnjem stavku, ki se glasi: »V tem slučaju se enostavno 1% čistilna raztopina razredči na desetkratno množino i zopet odgovarja razredčena raztopina že poprej omenjenemu razmerju s hl vina, to se pravi: 1 ccm vina odgovarja za 1 gram v hektu (napačno tiskano 1 kg v hektu). — Vsem posestnikom vina, kateri želijo ozdravljenje, oziroma čiščenje pred in po pretakanju, stoji zadruga za izvoz jugoslovanskih vin v Mariboru, Miklošičeva 2 na razpolago, da raziskuje kemično in mikroskopično, ter da

istočasno ozdravi in čisti vino, tako, da je brezhibna prodaja produkta omogočena. — Franjo Rudl.

Gospodarski tečaji Kmetijske zveze v Ljutomerskem okraju. Kmetijska zveza priredi v Ljutomerskem okraju naslednje gospodarske tečaje: V nedeljo, dne 4. januarja po rani službi božji pri Sv. Juriju ob Ščavnici; v pondeljek, dne 5. januarja ob 8. uri v Križevcih pri Ljutomeru; na praznik Sv. Treh kraljev 6. januarja ob 8. uri v Ljutomeru. Predavajo narodno-gospodarski in kmetijski strokovnjaki. Kmetje in posestniki, zlasti pa mladi gospodarji, udeležite se v velikem številu teh gospodarskih tečajev!

Sadjarska in vrtnarska podružnica za Maribor in okolico ima svoj redni občni zbor v torek, dne 6. januarja 1931 ob pol 10. uri dopoldne na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Ob tej priliki bo predaval ravnatelj Priol o gnojenju sadnega drevja in se bo predvajal film o gnojenju kulturnih rastlin. Vabljeni so člani in nečlani k čim obilnejši udeležbi.

Vojnik. Dne 4. januarja 1931 bo v gostilni Ratej ob 2. uri popoldne sestanek živinorejcev iz občin Frankolovo, Nova cerkev, Višnavas, Vojnik in Škofjavas. Na dnevnem redu je ustanovitev živinorejske zadruge za imenovane občine. Povabljeni ste vsi živinorejci iz teh občin, predvsem pa posestniki licencovanih bikov. Z udeležbo pokazite, da ste zavedni živinorejci. Pripravljalni odbor.

»Rekord« lepljive drevesne pasove dobite v glavni zalogi L. Videmšek, Maribor, Koroščeva ulica 36. 1497

*

J. V.:

Pokončavanje sadnih škodljivcev.

(Nadaljevanje.)

Krvava ušica (schiconeura lanigera).

Krvava uš spada med najodpornejše škodljivce naših jablan in treba je dosti potrpljenja in vztrajnosti pri zatiranju iste. Krvava uš je škodljivec poletja in zime, treba jo je zatirati skozi celo leto, vendar je najuspešnejši, oziroma najpripravnejši čas zima, ker v tem času lahko nastopimo baš z močnejšimi in hitreje delujočimi sredstvi, ki sicer ne škodujejo drevju samemu.

Opazimo krvavo uš prav hitro že od daleč na beli voščeni prevlaki, ki pokriva telesce in ki jo varuje tudi pred vsemi vremenskimi nepravilnostmi. Prevlačka sestoji iz tankih, na zadnjem delu telesa se nahajajočih nitk voščene mase. Naseljuje se krvava uš v celih kolonah na jablanah in najraje na odprtih ranah drevja, oziroma na mestih, ki še niso se zacelila ali pa kjer je kožica še prav mehka. Taka mesta si zelo rada poišče, ker pride prav lahko s svojim sesalnim rilčkom do drevesnega soka, katerega na ta način odtegne drevju samemu. Največja nevarnost obstoja v tem, da se krvava uš neverjetno kmalu razmnožuje in doseže preko leta do 10 rodov. Hitro razmnoževanje krvave uši na drugo drevje pospešujejo na jesen posebno krilate samice, ki rodijo žive mladiče, ki spet skrbe za to, da se rod razširi.

Krvava uš prezimuje na mestih, kjer se je vsesala ali pa se tudi preseli h

koreninski kroni. Spomladi rodi žive mladiče-samice, ki zopet rode žive mladiče, tako da se ta proces vleče preko celega poletja do 10 rodov. Na jesen nastopajo samice, krilate, ki imajo po štiri krila. Tudi te poležejo žive mladiče, ki se pa razlikujejo od ostalih in to so spolne živali, ki skrbijo zato, da se rod ohrani preko zime. Krilate samice skrbijo tudi za to, da se krvava ušica prenese na vse strani, torej tudi na drevo, ki je ostalo še nenapadeno. Spolne ušice nato poležejo jajca, ki prezimijo na drevju. Jajca so vsled trde prevlake obvarovana pred vsemi vremenskimi nevarnostmi.

Pokončavje.

Z zatiranjem krvave uši moramo pričeti takoj, kakor hitro jo opazimo, ker bi vsako odlašanje v boju proti temu zelo odpornemu škodljivcu bilo sčasoma otežkočeno, ker se krvava ušica kakor smo že omenili, neverjetno hitro razmnožuje.

Pred vsem je treba paziti, da se na drevju zmanjša življenjska zmožnost krvavi ušici na ta način, da razne rane na drevju, ki so nastale na podlagi obrezanja ali na kak drug način, vedno dobro zamažemo. Skrbno snaženje drevja, odstranitev oziroma čiščenje skorje s strguljami je potrebno, da se temu škodljivcu onemogoči prezimovanje pod skorjo ter uporaba preizkušanih škropil. Škropila pa učinkujejo le tedaj, ako imajo lastnost, da raztopijo voščeno prevlako in omogočijo dostop škropila samega k telesu ušice. V to svrhu rabimo razne vrste drevesnih karbolinejev, katere lahko v zimski dobi uporabljamo v močnejši sestavi. Škropila kakor n. pr. »Bol K«, »Arborin« itd. lahko uporabljamo na ta način, da v primesi od 10—25% po odgovarjajočih navodilih s pomočjo čopiča namažemo dobro napadena mesta, ki smo jih preje z železnimi krtačami mehanično očistili.

Nadalje opasujemo drevje z lepljivimi že izgotovljenimi pasovi »Rekord«.

(Dalje sledi.)

*

Vprašanja in odgovori.

Nekateri nam pošiljajo vprašanja, na katera smo že svoj čas odgovorili. Na taka vprašanja ne odgovarjamo več, zato shranjujete »Slov. Gospodar«, da preje pregledate, predno vprašujete.

Na vprašanja glede živinskih boleznih nismo odgovorili, ker se noben živinozdravnik ne obvezati, da bi na kratka, včasih manj jasna vprašanja, dajal navodila.

Vprašanje: F. K. v A. in M. P. v Š. Ali smem več kot 5 litrov vina nesti iz vinograda domov?

Odgovor: Ker nimate doma vina kam dati, smete seveda iz svoje kleti v vinogradu brez prijave nesti 5 litrov vina, s prijavo pa in brez vsakih stroškov pa 200 litrov.

Vprašanje: P. T. v Ž. Zaračunali so mi rentni davek za obresti pri kapitalu mladoletnih. Teh obresti pa jaz ne plačujem. Ali je to pravično?

Odgovor: Ako se proti odmeri rentnega davka niste pravočasno pritožili, ni nobene pomoči več. Prihodnje leto pa se pravočasno pritožite na davčno upravo s kolekom Din 5.—, in ako se obresti ne plačujete, niste dolžni

plačevati rentnega davka. O popustu pa sklepa davčna uprava sama, s katero se boste na podlagi zahtevanih potrdil lahko sporazumeli. To velja tudi glede številne rodbine.

Vprašanje: F. O. v V. Občina mi noče podpisati prošnje za podrobno razprodajo svinje. Ali ni to dovoljeno?

Odgovor: Svinje ne smete razprodati na drobno brez dovoljenja srezkega načelnikstva, ker bi drugače na ta način vsakdo lahko mesaril. Če vam občina ni hotela podpisati tozadavne prošnje, je umevno, ker se drži obrtnega reda. Zakoljite svinjo, napravite klobase in iste prodajte, kar pa ni zabranjeno.

Vprašanje: K. I. v V. Imel sem psa in soseda enako. Lovci so oba ustrelili, ko so napravili pogon v bližini hiš in sta se psa kakih 80 korakov od hiše odstranila. Ali imajo lovci to pravico?

Odgovor: Ako vam je čuvaj, oziroma so vam lovci prepodili psa od hiše, je lastnik lova odgovoren za škodo, katere je nastala vsled ubitega psa. Vprašanje pa je, koliko je bil pes vreden. Zadevo prijavite srezkemu načelniku, ki bo zadevo gotovo temeljito preiskal.

Vprašanje: K. J. v Č. Prestavljali so občinsko cesto. Dovolil sem, toda pod pogoji, da se kanalizacija izvede. Lokalni ogled se je izvršil po enem občinskem odborniku in štirih okoliških kmetih.

Odgovor: Krajevni lokalni ogled je bil zadosten, ker ste se vi po Vaših navedbah z istim strinjali. Kanalizacija bi bila obvezna, če bi občinski odbor isto odobril, sicer ne. Povračilo škode je stvar dogovora. Prihodnjic pa bodite bolj previdni in zahtevajte poprej sklep občinskega odbora, predno kaj dovolite. Pravde vam ne priporočamo, ker bi bila ista iz posnetega neuspešna.

M. V. v K.

Imam 150 m od gospodarskega poslopja 50 m nižje vodo, ki bi jo rad spravil domov. Kako bi se to izvršilo?

Odgovor:

Vodna napeljava je najcenejša z ostrokonimi lesenimi cevmi. Gotovo imate v bližini studenčnega mojstra ali inženerja, katerega naprosite za načrt. Ako pa je treba vodo spraviti na breg, tedaj bo treba sesalko, močno z ozirom na napetost strmine.

